

Újabb nehézségek az újjáépítési csomag körül

Dr. Navracsics Tibor

Lassan egy éve állapotok meg a tagállamok vezetői annak az újjáépítési csomagnak az elfogadásában, amely részben támogatásként, részben hitelként összességében 675 milliárd eurót juttatna a koronavírus-járvány miatt bajba került gazdaságoknak. A huszonhét tagállamból tizenhét már az április végi határidő előtt eljuttatta nemzeti tervét az Európai Bizottságnak, ám időközben más országokban még a terv parlamenti elfogadása előtt is akadályok tornyosulnak.

Az Európai Tanács tavaly júliusi, drámai részletekben is bővelkedő [ülésén](#) fogadták el a tagállamok a közkeletűen csak RRF-nek – magyarul Újjáépítési és Ellenállóképességi Alap – nevezett rendkívüli pénzeszközt, amelynek révén a koronavírus-járvány tavalyi, első hulláma következtében bajba jutott gazdaságoknak kíván hatékony segítséget nyújtani az Európai Unió. Az akkori, forradalmian újnak számító konstrukció szerint a tagállamok 312,5 milliárd euró értékben vissza nem térítendő támogatást, 360 milliárd euró értékben pedig hitelt kapnak a talpraállást segítő reformjaik végrehajtásának finanszírozására. A pénzügyi támogatást az Európai Bizottság által a tagállamok felhatalmazásával és garanciájával felvett hitel teszi lehetővé.

Az egész pénzügyi konstrukció ez utóbbi eleme váltja ki kezdettől fogva a legtöbb vitát az európai belpolitikában. Az európai integráció föderalista olvasatáért lelkesedők az integráció jövője szempontjából döntő fordulatnak tartották a közös adósság létrejöttét, olyan [hamiltoni pillanatnak](#), amely a közös adósság generálta közös felelősséggel ténylegesen is létrehozza a föderális Európai Uniót. Pontosan ettől tartanak azok is, akik a nemzeti szuverenitást féltik a Bizottság által létrehozott és a tagállamok garantálta közös adósságállománytól. Három hete a német alkotmánybíróság [döntött](#) úgy, hogy felfüggeszti az újjáépítési csomag elfogadási folyamatát, és megvizsgálja, hogy azzal, hogy a német kormány felhatalmazást adott a Bizottságnak a hitelfelvételre, nem lépte-e át a hatáskörét a szuverenitás átruházása terén.

A múlt héten pedig a finn parlament [állította meg](#) a ratifikációs folyamatot, és kiadta az ügyet a törvényhozás alkotmányjogi bizottságának, hogy vizsgálja meg, egyszeri megbízásról, vagy pedig a nemzeti szuverenitás egy szeletének átruházásáról van szó. Amennyiben csak egyszeri, rendkívüli döntésről, akkor a bizottság elfogadásra ajánlja jogi szempontból a programot. Ha azonban azt állapítja meg a testület, hogy a Bizottság megbízása állandó jellegű szuverenitás-átruházást jelent, akkor nem járul hozzá a ratifikációhoz.

Az esetleges jogi akadályok leküzdése sem jelenthet azonban végső megnyugvást a finn kormánykoalíció számára. Az ellenzéki pártok ugyanis nyíltan bírálják a miniszterelnököt

az általuk rendkívül rossznak tartott megállapodásért, amelynek keretében Finnország az általa 2058-ig fizetendő 6,6 milliárd euróért mindössze 2,9 milliárd eurót kap a közös költségvetésből.

A német és a finn tétovázás tovább erősíti az Európai Bizottság aggodalmait a pénzügyi eszköz gyors és hatékony elindítása terén. Noha április végéig minden tagállamnak el kell küldenie a saját nemzeti újjáépítési tervét a Bizottságnak, sokak számára még a jogszabály ratifikációja is a jövő zenéje. Ezidáig Belgium, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Franciaország, Görögország, Horvátország, Lettország, Luxemburg, Málta, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svédország, Szlovákia és Szlovénia parlamenti fogadták el az újjáépítési program pénzügyi feltételeit.

A visegrádi országok közül Magyarország és Lengyelország még kivár, sőt Lengyelországban az elfogadás során további nehézségekkel is kell számolni. Itt ugyanis a kormányzó koalíción belül is szakadást okozott az újjáépítési alap megítélésének kérdése: az egyik kisebbik koalíciós partner, a Szolidáris Lengyelország – szintén a szuverenitás elvesztése miatt érzett aggodalma miatt – [ellene akar szavazni](#) a tervezetnek.

Április vége közel van. Bár a tagállami parlamentek még nem késtek el a ratifikációval, a politikai nehézségek azt is jelzik, hogy sem a Bizottság, sem pedig a tagállami kormányok nincsenek könnyű helyzetben, amikor széleskörű politikai támogatást akarnak építeni az újjáépítési csomag mögé.

2021.04.22.

